

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-02598/2022-ERU

V Praze dne 9. září 2022

Č. j. 02598-22/2022-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a podle § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-02598/2022-ERU, zahájeném dne 20. června 2022 doručením příkazu č. j. 02598-17/2022-ERU ze dne 20. června 2022 podle § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **SPP CZ, a.s.**,

se sídlem Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, IČO: 284 88 016,

zastoupená společností CCS Legal s.r.o., advokátní kancelář se sídlem

Konviktská 291/24, Staré Město, 110 00 Praha 1, na základě plné moci ze dne 7. června 2021,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost SPP CZ, a.s., se sídlem Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, IČO: 284 88 016, **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jako prodávající v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a § 4 odst. 3 věty druhé téhož zákona ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu užil vůči zákazníkovi v postavení spotřebitele v odběrném místě [REDAKCE] (dále jen „zákazník“), agresivní obchodní praktiku tím, že po něm fakturou číslo [REDAKCE], vystavenou dne 11. února 2022, požadoval platbu za sdružené služby dodávky zemního plynu za období od 1.ledna 2022 do 26. ledna 2022 ve výši 4 614,12 Kč a stálou měsíční zálohu ve výši 217,23 Kč, přestože si je od něj spotřebitel neobjednal.

II.

Podle § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele se obviněnému za spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **pokuta ve výši**

15 000 Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 16822.

III.

Podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se obviněnému ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 16822.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Šetřením Energetického regulačního úřadu (dále také jen „Úřad“ či „správní orgán“) vedeným pod sp. zn. 02598/2022-ERU bylo zjištěno, že se obviněný mohl dopustit porušení zákazu užití agresivní obchodní praxe.

II. Průběh správního řízení

- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spisu sp. zn. 02598/2022-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil obviněný, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s § 150 správního řádu a § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání příkazu. Příkazem č. j. 02598-17/2022-ERU ze dne 20. června 2022 uznal obviněného vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a uložil mu pokutu ve výši 15 000 Kč. Příkaz byl obviněnému doručen dne 20. června 2022.
- [3] Proti příkazu podal obviněný v zákonné lhůtě dne 28. června 2022 odpor.
- [4] Podáním přípustného a včasného odporu byl podle § 150 odst. 3 správního řádu příkaz zrušen a ve správním řízení je dále pokračováno. Dne 29. června 2022 správní orgán vyrozuměl obviněného o pokračování ve správním řízení a dne 24. srpna 2022 o tom, že shromáždil podklady potřebné pro vydání rozhodnutí ve věci.
- [5] Dne 11. července 2022 obviněný prostřednictvím svého právního zástupce doručil správnímu orgánu vyjádření k podkladům rozhodnutí.
- [6] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

- [7] Zákazník na odběrném místě [REDAKCE] podal Úřadu podnět k prošetření jednání dodavatele plynu do jeho odběrného místa, společnosti SPP CZ, a.s., se sídlem Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, IČO: 284 88 016 (dále také „obviněný“) z důvodu možného užití nekalých obchodních praktik tímto obchodníkem. Úřad šetřením vedeným pod sp. zn. 02598/2022-ERU zjistil, že obviněný je držitelem licence č. 241331241 s předmětem podnikání obchod s plynem.
- [8] Dne 23. května 2013 obviněný uzavřel se zákazníkem Smlouvu o sdružených službách dodávky zemního plynu č. [REDAKCE] (dále také „smlouva“). Tato smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 31. prosince 2014 s možností automatického prodloužení vždy o 1 další rok s tím, že kterákoliv smluvní strana byla oprávněna nejpozději 20 kalendářních dní před ukončením řádného smluvního období zaslat druhé smluvní straně písemné sdělení, že trvá na ukončení smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána, čímž by bylo vyloučeno automatické prodloužení její platnosti.

- [9] Dne 21. listopadu 2019 byl mezi zákazníkem a obviněným uzavřen Dodatek č. 4 ke Smlouvě o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED] s tím, že kterákoliv smluvní strana byla oprávněna nejpozději 20 kalendářních dní před ukončením řádného smluvního období zaslat druhé smluvní straně písemné sdělení, že trvá na ukončení smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána, čímž vylučuje její automatické prodloužení o další 1 rok, jak je uvedeno v části „Doba platnosti smlouvy“ tohoto Dodatku č. 4, kde je dále uvedeno, že „*V případě, že Zákazník nedoručí Dodavateli písemné oznámení s projevem vůle dále nepokračovat ve Smlouvě, projevuje tím vážnou, určitou a srozumitelnou vůli, že souhlasí s prodloužením této Smlouvy o další jeden rok.*“.
- [10] Dne 2. prosince 2021 obviněný obdržel od zákazníka e-mail, ve kterém zákazník mj. uvedl: „*Rozhodli jsme se nepokračovat ve smlouvě č. [REDACTED] a žádáme tímto o její ukončení k datu 31. 12. 2021 viz. odstavec II dodatku č.4 dané smlouvy*“. Přijetí tohoto e-mailu potvrdil obviněný prostřednictvím svého právního zástupce ve svém vyjádření ze dne 15. února 2022, které zaslal Úřadu.
- [11] Z následné vzájemné komunikace mezi zákazníkem a obviněným vyplývá, že e-mailem ze dne 10. prosince 2021 obviněný upozornil zákazníka, že případnou výpověď je třeba zaslat podepsanou v písemné podobě buď poštou nebo jako scan. V návaznosti na toto sdělení zaslal zákazník obviněnému e-mailem ze dne 11. prosince 2021 scan výpovědi smlouvy datované dne 10. prosince 2021.
- [12] Dne 6. ledna 2022 zaslal obviněný zákazníkovi e-mail, ve kterém uvedl: „*Vážený obchodníku, tímto Vám potvrzujeme obdržení Vašeho požadavku na výpověď Smlouvy o sdružených službách dodávky zemního plynu pro [REDACTED] Tuto Vaši výpověď akceptujeme k datu 31.12.2021*“.
- [13] Z výpisu z informačního systému operátora trhu, společnosti OTE, a.s., vyplývá, že dne 24. ledna 2022 obviněný založil v informačním systému nový požadavek na zkrácení dodávek plynu ke dni 26. ledna 2022.
- [14] Dne 11. února 2022 obviněný zákazníkovi vystavil konečnou fakturu za dodávku zemního plynu č. [REDACTED], kterou zákazníkovi vyúčtoval dodávku plynu za období od 23. dubna 2021 do 26. ledna 2022 v ceně 1 969 Kč/MWh, celkem 4 614,12 Kč, a stálý měsíční plat za dodávku plynu 259 Kč, celkem 217,23 Kč, neboť vyúčtování bylo provedeno k 26. lednu 2022.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [15] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [16] Podle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [17] Z hlediska posouzení odpovědnosti obviněného za vytykaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a zákon o ochraně spotřebitele. Zákon o odpovědnosti za přestupky byl novelizován v mezidobí od spáchání vytykaného jednání obviněným.
- [18] S ohledem na § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou

relevantní pro právní hodnocení jednání obviněného, tak rovněž jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupků. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti obviněného za vytýkané jednání a při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

- [19] Přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývoze, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [20] Podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [21] Podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [22] Podle § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.
- [23] Podle písm. f) přílohy 2 zákona o ochraně spotřebitele jsou obchodní praktiky vždy považovány za agresivní, pokud prodávající požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodal, ačkoliv si je spotřebitel neobjednal nebo požaduje vrácení či uschování nevyžádaných výrobků, nejedná-li se o náhradní dodávku podle předem uzavřené smlouvy.
- [24] Z výkladu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývoze, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [25] Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [26] Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [27] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 – 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 – 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázaná pod § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika napĺňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

[28] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika naplňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I. směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v § 5, § 5a a § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v § 5, § 5a a § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik podle § 4 zákona o ochraně spotřebitele či podle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

IV. III. Právní posouzení skutku

[29] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že obviněný je právnická osoba a držitel licence na obchod s plynem, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji plynu, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky plynu, kdy subjekt nejenže dodává zákazníkovi plyn, ale také mu zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu plynu a související služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že obviněný vůči zákazníkovi vystupoval jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.

[30] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že zákazník je nepodnikající fyzická osoba, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje ze skutečnosti, že ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu není u zákazníka uvedeno IČO, ale jeho datum narození. Zákazník tak naplňuje definici spotřebitele, podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

[31] Správní orgán podle závěrů rozsudků NSS ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 – 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č., j. 7 As 141/2015 – 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsaná obchodní praktika obviněného zakázána podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. Směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a 2 k zákonu o ochraně spotřebitele.

[32] Správní orgán po prostudování nekalých praktik uvedených v přílohách č. 1 a 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika popsaná ve výroku I. tohoto rozhodnutí splňuje kritéria zakázané praktiky uvedené v příloze 2 pod písmenem f) tohoto zákona.

[33] V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že dne 23. května 2013 obviněný uzavřel se zákazníkem Smlouvu o sdružených službách dodávky zemního plynu č. ██████ na dobu určitou do 31. prosince 2014. Dne 2. prosince 2021 v souladu s Dodatkem č. 4 ze dne 21. listopadu 2019 ke Smlouvě o sdružených službách dodávky plynu č. ██████ projevil zákazník vůli dále ve smlouvě nepokračovat. Vůli zákazníka ve smlouvě dále nepokračovat obviněný akceptoval a smlouva tedy byla ukončena ke dni 31. prosince 2021. Obviněný přesto plyn do odběrného místa zákazníka dodával i v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022, což vyplývá z informačního systému operátora trhu, společnosti OTE, a.s., vyjádření zákazníka i samotného obviněného. Za tuto dodávku plynu vystavil obviněný dne 11. února 2022 zákazníkovi konečnou fakturu č. ██████, kterou zákazníkovi dodávku plynu za toto období vyúčtoval.

[34] Správní orgán tedy uzavírá, že obviněný jakožto prodávající užil vůči zákazníkovi nekalou obchodní praktiku ve smyslu § 4 odst. 1 věty první zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik stanovený § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [35] Správní orgán má za prokázané, že obviněný svým jednáním naplnil formální znak přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když vůči zákazníkovi porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik. Správní orgán se dále zabýval rovněž materiální stránkou přestupku.
- [36] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [37] V daném případě společenská škodlivost spočívá v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť obviněný dodával plyn spotřebiteli bez smlouvy, čili poskytoval mu službu a produkt, který spotřebitel od něho nepožadoval a dále požadoval po spotřebiteli za tento nevyžádaný produkt finanční plnění. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovým protiprávním jednáním běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [38] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání obviněného vůči spotřebiteli dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že byla naplněna také materiální stránka přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [39] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících obviněného odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda obviněný za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Správní orgán dospěl k závěru, že obviněný nevynaložil veškeré úsilí, aby porušení právní povinnosti zabránil a je tak za spáchání přestupku plně odpovědný.
- [40] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena na porušení právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí obviněného, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o ochraně spotřebitele a nepoškodil těmito zákony chráněné zájmy.
- [41] Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se obviněný výše popsaným skutkem dopustil spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [42] Obviněný se vyjádřil k vedenému správnímu řízení v rámci podaného odporu prostřednictvím svého právního zástupce. Obviněný z přestupku uvedl, že smlouvu s klientem panem ██████████ ukončil k 31. prosinci 2021. Protože si u operátora trhu s energiemi, společnosti OTE, a.s. nepožádal o dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka nový dodavatel, pokračoval v dodávkách. Tento postup podle svého vyjádření zvolil z důvodu ochrany spotřebitele před hrozícím neoprávněným odběrem a aby nevystavil zákazníka situaci, aby bylo jeho odběrné místo bez dodávky plynu. Konečné vyúčtování spotřeby vystavil zákazníkovi za podmínek stanovených smlouvou platnou do 31. prosince 2021, v té době s ohledem na situaci na trhu s energiemi pro něho jako dodavatele nevýdělečnou. Na portálu společnosti OTE, a.s. není podle obviněného evidován záznam, že by si nový dodavatel řádně požádal o odběrné místo klienta.

- [43] Obviněný se rovněž vyjádřil k podkladům rozhodnutí. Doplnil své předchozí vyjádření o sdělení, že po dobu dodávky plynu do odběrného místa zákazníka dodával plyn výrazně pod náklady, za které sám plyn nakoupil a pod aktuální tržní hladinou. Bylo to proto pro něho významným ústupkem, ekonomicky výhodným pouze pro zákazníka a zákazník tak nemohl být finančně poškozen.
- [44] Správní orgán k vyjádření obviněného v rámci podaného odporu proti obvinění z přestupku konstatuje, že zákazník projevil v souladu s uzavřenou smlouvou o dávkách plynu, respektive dodatku č. 4 k této smlouvě vůli ve smlouvě dále nepokračovat, což obviněný akceptoval. Tato skutečnost vyvolala účinky podle § 11a odst. 6 energetického zákona účinného do 31. prosince 2021. K datu 31. prosince 2021 tak byl ukončen právní vztah, smlouva o sdružených službách dodávky plynu. Na tomto faktu nic nemění vyjádření obviněného, že nechtěl vystavit zákazníka nebezpečí vzniku režimu neoprávněného odběru z důvodu, že o odběrné místo u operátora trhu, společnosti OTE, a.s. nepožádal nový dodavatel. Obviněný nemohl předpokládat, zda zákazník hodlá do budoucna vůbec nějaký plyn odebírat. S ohledem na obor, ve kterém obviněný podniká, mu musí být nepochybně známo i ustanovení § 74 odst. 2 energetického zákona, ze kterého vyplývá, že pokud při změně dodavatele plynu probíhá odběr plynu v odběrném místě zákazníka po dobu kratší než 10 pracovních dní bez smluvního subjektu zúčtování evidovaného pro odběrné místo zákazníka, nejedná se tak o neoprávněný odběr plynu a odpovědnost za odchylku nese budoucí subjekt zúčtování. Ochotu obviněného účtovat obchodní cenu totožnou s původní platnou smlouvou klienta v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 tak nelze v rámci správního řízení zohlednit ani jako polehčující okolnost při rozhodování o uložení sankce za spáchaný přestupek, nehledě na to, že ze shora citované konečné faktury číslo [REDAKCE] vystavené obviněným vyplývá, že obviněný vyúčtoval zákazníkovi za dodávku plynu za fakturační období od 23. dubna 2021 do 31. prosince 2021 částku 649 Kč/MWh a stálý měsíční plat 20 Kč, kdežto za období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022, když již neexistoval smluvní vztah mezi obviněným a zákazníkem částku 1 969 Kč/MWh a stálý měsíční plat 259 Kč

V. Uložení správního trestu

- [45] Podle § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč.
- [46] Podle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [47] Jelikož zákon o ochraně spotřebitele neumožňuje ve smyslu § 47 odst. 2 a § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku obviněného tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného obviněnému pouze napomenutí či pokuta. Správní orgán má zato, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru Úřadu ve vztahu ke spáchanému přestupku příležitý, zejména s ohledem na jeho povahu ve smyslu § 37 písm. a) a § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [48] S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.
- [49] Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.
- [50] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu § 37 písm. a) a c) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku a k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě obviněného, resp. k jeho majetkovým poměrům.

- [51] Jak již správní orgán uvedl, Úřad s ohledem na § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky považuje obecně klamání zákazníků na trhu s energiemi za velmi závažné, zejména s ohledem na projednávanou věc poskytování služeb v podobě dodávky plynu, aniž by si zákazník takovou službu smluvně sjednal, neboť tento trh vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami. Tento trh je charakterizován velmi oslabeným postavením spotřebitelů (zákazníků) vůči dodavatelům. Nevyžádané dodávky plynu je ze strany Úřadu vnímáno jako zneužití tohoto značně nerovného postavení ze strany obviněného, nadto, dosáhl-li obviněný takovými jednáními toho, že získal plnění, na které by normálně neměl nárok. Pokud by k takovým praktikám ze strany dodavatelů docházelo běžně, stal by se trh s energiemi zcela nekontrolovatelným a závislým na libovůli dodavatele, nikoliv na svobodné vůli spotřebitele v postavení zákazníka. Takové praktiky mají v neposlední řadě negativní vliv též na ostatní dodavatele energií, kteří postupují v souladu se zákonem.
- [52] Projednávaný přestupek považuje správní orgán za velmi závažný. Nelze akceptovat situaci, kdy dodavatel plynu po ukončení smlouvy se zákazníkem o sdružených dodávkách plynu přesto dál další měsíc pokračuje v dodávkách plynu a požaduje po zákazníkovi platby za tyto zákazníkem nevyžádané služby, a dokonce za vyšší cenu, než jaká byla původně mezi obviněným a zákazníkem sjednána. Tato skutečnost rovněž závažnost jednání zvyšuje. Takové jednání podle názoru správního orgánu nepochybně poškozuje zájem společnosti na řádném fungování trhu s energiemi.
- [53] Ve smyslu § 39 a § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán vyhodnotil jako polehčující okolnost skutečnost, že obviněný není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení předpisů v působnosti Úřadu. Další přitěžující okolnosti nejsou správnímu orgánu známy.
- [54] Co se týče osoby pachatele přestupků, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 – 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [55] Správní orgán dospěl s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti k závěru, že za přiměřenou pokutu a v souladu se všemi zákonnými hledisky individualizovanou považuje pokutu ve výši 15 000 Kč, ukládanou podle § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Tato výše je zcela přiměřená a nepřesahuje 1 % maximální zákonné výše pokuty, kterou je za spáchání přestupku možné uložit.
- [56] Po zvážení všech skutkových okolností (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch obviněného), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností, stanovil správní orgán obviněnému úhrnnou pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán má zato, že pokuta ve stanovené výši splňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro obviněného likvidační.
- [57] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného zákonem o ochraně spotřebitele. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [58] Souběžně je výrokiem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva

vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Jaroslav Hausknecht
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: Společnost SPP CZ, a.s.